

Projekt

z dnia 9 czerwca 2020 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SOSNOWCU**

z dnia 9 czerwca 2020 r.

w sprawie uchwalenia Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych Sosnowieckiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością na lata 2020-2024.

Na podstawie art. 21 ust. 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tj. Dz. U. 2019, poz. 1437 z późn. zm.), art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 713) Rada Miejska w Sosnowcu uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych Sosnowieckiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością na lata 2020-2024 – stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci Moc Uchwała Nr 895/LXV/2018 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 21 czerwca 2018 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych Sosnowieckiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością na lata 2018–2022.

§ 3. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Sosnowca.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Sosnowcu

Ewa Szota

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Sosnowcu
z dnia 9 czerwca 2020 r.

Sosnowieckie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sosnowcu

WIELOLETNI PLAN ROZWOJU I MODERNIZACJI URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I URZĄDZEŃ KANALIZACYJNYCH NA LATA 2020-2024

Plan opracowano zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz z przepisami wykonawczymi do tej ustawy.

[podpis]

30 marca 2020 roku

Spis treści:

1. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji – wstęp.....	3
2. Obecny i planowany zakres usług wodociągowo-kanalizacyjnych.....	4
3. Planowane przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne.....	5
4. Przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków.....	8
5. Nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach.....	9
6. Sposoby finansowania planowanych inwestycji.....	9

1. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji – wstęp.

Terminy.

Ilećć w niniejszym planie użyte są poniższe terminy należy przez nie rozumieć:

- Spółka - Sosnowieckie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sosnowcu;
- SPWiK lub SPWiK Sp. z o.o. - Sosnowieckie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sosnowcu;
- SW SA – Sosnowieckie Wodociągi Spółka Akcyjna;
- GPW SA – Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów Spółka Akcyjna
- ustawa – ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- urządzenia wodociągowe – sieci wodociągowe, studnie przyłączowe do sieci magistralnych, urządzenia regulujące ciśnienie wody oraz studnie przyłączowe i przyłącza do poszczególnych odbiorców będące częścią majątku Spółki lub będące we władaniu Spółki na podstawie innych niż własność tytułów prawnych;
- urządzenia kanalizacyjne – sieci kanalizacyjne, urządzenia służące podczyszczaniu ścieków oraz przepompownie ścieków będące częścią majątku Spółki lub będące we władaniu Spółki na podstawie innych niż własność tytułów prawnych;
- Wieloletni plan – wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2020 –2024

Podstawa prawna

Plan niniejszy został opracowany przez Sosnowieckie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sosnowcu przy uwzględnieniu uwarunkowań technicznych i ekonomicznych działalności Spółki w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków .

Obowiązek sporządzenia wieloletniego planu modernizacji i rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych wynika z przepisu art. 21 ustawy. Niniejszy plan obejmuje działania planowane przez Spółkę w zakresie rozwoju i modernizacji tak urządzeń wodociągowych jak i urządzeń kanalizacyjnych w okresie lat 2020 – 2024.

Zarząd SPWiK sp. z o.o., aby rzetelnie i zgodnie z ustawą przygotować plan modernizacji i rozwoju urzędzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, jesienią 2019 roku skierował zapytanie do Sosnowieckich Wodociągów SA, do Prezydenta Miasta Sosnowca oraz niektórych zainteresowanych jednostek miejskich w przedmiocie inwestycji planowanych przez te podmioty na terenach objętych działalnością SPWiK w zakresie zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków. Otrzymaliśmy odpowiedź, z której wynika, że planowane przez te podmioty albo inwestycje nie kolidują z naszymi sieciami oraz nie planuje się przedsięwzięć inwestycyjnych na terenach, na których są zlokalizowane nasze sieci albo wymagają podjęcia działań przez naszą Spółkę celem przeprowadzenia działań modernizacyjnych przed podjęciem działań remontowych infrastruktury drogowej. Biorąc pod uwagę uzyskane informacje oraz faktyczne potrzeby działań remontowo – modernizacyjnych sieci tak wodociągowych jak i kanalizacyjnych opracowaliśmy niniejszy Plan. Wobec faktu, że wszystkie pytane podmioty i instytucje miały od listopada 2019 roku możliwość wypowiedzenia się w sprawie własnych zamierzeń inwestycyjnych i część z nich to zrobiło, należy uznać, że przygotowany Wieloletni Plan Modernizacji i Rozwoju Urzędzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych zgodny jest z przyjętymi kierunkami rozwoju gminy oraz miejscowym planem a także studium uwarunkowań dla terenów, na których znajdują się nasze urzędzenia.

W dacie sporządzenia niniejszego planu niektóre zawarte w nim zamierzenia inwestycyjne, modernizacyjne i rozwojowe są objęte procesem planowania inżynierskiego oraz został w stosunku do niektórych rozpoczęty lub nawet zakończony proces uzyskania odpowiednich pozwoleń administracyjnych.

2. Obecny i planowany zakres usług wodociągowo-kanalizacyjnych.

Działania Sosnowieckiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sosnowcu w zakresie objętym ustawą obejmują:

- bilansowanie potrzeb w zakresie gospodarki wodnej i ściekowej na terenie działalności,
- zapewnianie ciągłości dostaw wody i odbioru ścieków na terenie działalności,
- zakup i sprzedaż wody,
- odbiór i przesyłanie ścieków,
- prowadzenie eksploatacji urzędzeń służących do dystrybucji wody oraz sieci wodno-kanalizacyjnych, w tym przepompowni wody i tłoczni ścieków,
- prowadzenie konserwacji, modernizacji i remontów infrastruktury technicznej,
- usuwanie awarii,
- wykonywanie usług w zakresie podłączeń do sieci wodno-kanalizacyjnej.

W chwili przedkładania do zatwierdzenia poniższego planu Spółka prowadzi ww. działalność za pomocą urzędzeń wodociągowych i urzędzeń kanalizacyjnych, będących w całości własnością spółki.

2.1. Obecny i planowany zakres usług wodociągowych

SPWiK nie posiada własnych ujęć wody. Całą ilość wody niezbędna do zaspokojenia potrzeb w zakresie dostaw wody Spółka kupuje od producenta wody tj. Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach Spółka Akcyjna lub od jej dystrybutora – Sosnowieckich Wodociągów SA w Sosnowcu. Planowany łączny poziom zakupu wody w okresie objętym planem to: 295 – 305 tysięcy m³/rok. Sprzedaż usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę w latach 2020 – 2024 planowana jest na poziomie: 270 000 – 280 000 m³/ rok

2.2. Obecny i planowany zakres usług kanalizacyjnych

W dzielnicach Zagórze i Klimontów, SPWiK do odprowadzania ścieków wykorzystuje sieci kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej.

Sieci kanalizacyjne eksploatowane przez Spółkę odprowadzają ścieki do następujących oczyszczalni:

- oczyszczalnia ścieków Radocha II (ścieki z obszaru Klimontowa, osiedla Dworska; dawnego Rejonu III Kopalni Porąbka-Klimontów);
- oczyszczalnia ścieków Zagórze (osiedle Kępa, osiedle Centrum, dawny Rejon II i dawny Rejon I Kopalni Porąbka-Klimontów, osiedle Dmowskiego, osiedle przy ul. Szymanowskiego);

Sprzedaż usług w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków w latach 2020 – 2024 planowana jest na poziomie: 280 000 – 290 000 m³/rok.

3. Planowane przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne.

3.1. Zaopatrzenie w wodę

W zakres programu planowanych inwestycji służących rozwojowi i modernizacji systemu zaopatrzenia w wodę na lata 2020-2024 wchodzi zadania zawarte w poniższej tabeli:

Zamierzenie rozwojowe lub modernizacyjne (nazwa lub opis)		Jednostka miary	Ilość	Koszt jednostkowy w złotych	Koszt całkowity w złotych
Dostawa wody					
Rok 2020				RAZEM	396 000
	Wykonanie zasilania budynku przy ul. Szymanowskiego 59A rurą DN 110PE z rurociągu DN150 biegnącego w ulicy Niemcewicza	mb	200	700	140 000
	Wykonanie remontu rurociągu przy ul. Kazimierza Wielkiego - wymiana rurociągu stalowego DN 100 na rurociąg DN 110 PE	mb	180	800	144 000
	Przebudowa zasilania w wodę nieruchomości przy ul. Dworskiej 15A wraz z wykonaniem studni przyłączeniowych do poszczególnych nieruchomości	kpl	1	25000	25 000
	Zabudowanie 29 studni przyłączeniowych na terenie osiedla Centrum w Zagórz u oraz dawnego Ruchu III – Klimontów	szt.	29	3 000	87 000
Rok 2021				RAZEM	135 000
	Wymiana rurociągu stalowego DN 100 na rurociąg DN 110 PE [na odcinku wzdłuż ulicy Chrobrego pomiędzy ulicami Piękną i Br. Mieroszewskich boczną] – wymiana „po śladzie” oraz przejście pod ulicą Piękną i Br. Mieroszewskich boczną.	mb	150	900	135 000
Rok 2022				RAZEM	225 000
	Wymiana rurociągu stalowego DN 100 zasilającego budynku przy ul. Krzywoustego 5-19 na rurociąg DN 110PE (wymiana po śladzie) wraz z zabudową studni wodomierzowych	mb	250	900	225 000
Rok 2023				RAZEM	240 000
	Wykonanie remontu rurociągu przy ul. Zapolskiej- wymiana rurociągu stalowego DN 100 na rurociąg DN 110 PE	mb	300	800	240 000
Rok 2024				RAZEM	112 000
	Wykonanie remontu rurociągu przy ul. Krzywoustego 1-3 - wymiana rurociągu stalowego DN 100 na	mb	140	800	112 000

3.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Planowane przez Spółkę na lata 2020-2024 działania w zakresie rozwoju i modernizacji systemu odprowadzania ścieków zadania zawarte w poniższej tabeli:

Zamierzenie rozwojowe lub modernizacyjne (nazwa lub opis)		Jednostka miary	Ilość	Koszt jednostkowy w złotych	Koszt całkowity w złotych
Odbiór ścieków					
Rok 2020				RAZEM	192 000
	Awaryjna wymiana sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej w ul. Kazimierza Wielkiego w związku z remontem tej ulicy prowadzonym przez Miasto Sosnowiec	mb	160	1 200	192 000
Rok 2021				RAZEM	252 000
	Wymiana sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej wzdłuż ul. Chrobrego od skrzyżowania z ul. Piękną do budynku przy ul. Chrobrego 5 – według dokumentacji projektowej.	mb	210	1 200	252 000
Rok 2022				RAZEM	312 500
	Wymiana sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej od budynku przy ul. Chrobrego 5 do włączenia ciągu wzdłuż ul. Braci Mieroszewskich – według dokumentacji projektowej.	mb	250	1 250	312 500
Rok 2023				RAZEM	232 500
	Wymiana sieci kanalizacyjnej wzdłuż ul. Braci Mieroszewskich – według dokumentacji projektowej	mb	170	1 250	212 500
	Przygotowanie dokumentacji projektowej wymiany kanalizacji w ul. Chrobrego (domki)	szt.	1	20 000	20 000
Rok 2024				RAZEM	208 000
	Wymiana sieci kanalizacyjnej w ul. Kwiatowej	mb	160	1 300	208 000

4. Przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków.

4.1. Zaopatrzenie w wodę

Przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody będą polegać na ograniczaniu strat wody w sieci poprzez:

- modernizację sieci wodociągowej,
- wymianę przestarzałej armatury na sieci wodociągowej.

Do modernizacji sieci wodociągowej wytypowano te odcinki sieci, na których odnotowano najwięcej awarii oraz na których daje się zaobserwować stosunkowo wysokie straty wody bez uwidaczniania się sytuacji awaryjnych na powierzchni gruntu. Celem działań Spółki jest przede wszystkim sukcesywna minimalizacja strat wody, co w istotny sposób winno wpłynąć na racjonalizację jej zużycia. Należy zaznaczyć, że Spółka w 100% kupuje wodę od podmiotów zewnętrznych, to znaczy od jej producenta (GPW SA) lub dystrybutora (SW SA) i może wpływać na zużycie wody zakupionej wyłącznie poprzez minimalizację strat na sieciach. Działania takie SPWiK prowadził od lat, a ich efektem jest zmniejszenie poziomu strat wody, mierzonego procentowo, z wielkości ponad 30% w roku 2003 do wysokości 16,2 % w roku 2013 i poniżej 10% w ciągu ostatnich dwóch lat.

Duże znaczenie dla podniesienia racjonalności wykorzystania zasobów wody ma również rosnące opomiarowanie punktów poboru wody. W chwili obecnej 100% naszych odbiorców w zakresie dostawy wody posiada opomiarowane przyłącza wodociągowe. Dla zwiększenia wiarygodności wskazań wodomierzy od roku 2017 wymieniamy sukcesywnie (po zakończeniu okresu legalizacji) wodomierze mechaniczne suchobierne na wodomierze o wysokiej klasie dokładności – elektromagnetyczne bądź ultradźwiękowe. W roku 2020 wszystkie wodomierze zamontowane u odbiorców będą posiadały wysoką klasę dokładności metrologicznej.

4.2. Odprowadzanie ścieków

Cele bezpośrednie programu inwestycyjnego to: poprawa podstawowej technicznej infrastruktury komunalnej, podniesienie ogólnego standardu i warunków życia społeczności miasta, ochrona środowiska zlewni rzeki Bobrek i Przemyszy, doprowadzenie infrastruktury kanalizacyjnej do poziomu innych miast europejskich, zmniejszenie kosztów z tytułu usuwania nieczystości płynnych.

Odcinki sieci kanalizacyjnej przeznaczone do wymiany to te, które generują obecnie największe koszty związane z usuwaniem awarii, a zatem realizacja tych zadań wpłynie na poprawę środowiska. Przedostające się aktualnie w teren ścieki zostaną przetransportowane do oczyszczalni i poddane unieszkodliwianiu zgodnie z normami unijnymi.

Reasumując: zadania zawarte w wieloletnim planie oraz bieżąca działalność spółki wpłyną będą na racjonalizację zużycia wody oraz na zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń, który przenoszony jest do środowiska, co opisano we wprowadzeniu do planu bez literalnego nazwania tychże przedsięwzięć.

5. Nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach.

Tabela 1. Plan nakładów finansowych.

Rok	Nakłady na przedsięwzięcia modernizacyjne		Razem [zł]
	Wodociągowe [zł]	Kanalizacyjne [zł]	
2020	396 000	192 000	588 000
2021	135 000	252 000	387 000
2022	225 000	312 500	537 500
2023	240 000	232 500	472 500
2024	112 000	208 000	320 000

Poziom nakładów określono w oparciu o:

- wskaźniki jednostkowe stosowane przy szacowaniu kosztów inwestycji podobnych do inwestycji będących przedmiotem planu według poziomu cen w IV kwartale 2019 r.

6. Sposoby finansowania planowanych inwestycji.

Sposoby finansowania inwestycji modernizacyjno-rozwojowych i ochrony środowiska, realizowanych przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne, określa § 7 ust. 4 rozporządzenia. Źródła finansowania przewidywane do zrealizowania powyższych zamierzeń modernizacyjnych prowadzonych przez Sosnowieckie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. z siedzibą w Sosnowcu to:

- środki własne,
- kredyty i /lub pożyczki,
- środki funduszy ochrony środowiska
- środki funduszy europejskich

Środki własne, jakie przedsiębiorstwo może przeznaczyć na realizację inwestycji, stanowić będzie nadwyżka finansowa z tytułu dokonywanych odpisów amortyzacyjnych oraz środki z zysku wypracowanego w poprzednich latach prowadzenia działalności.

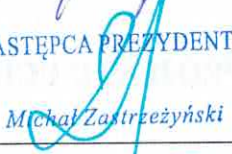

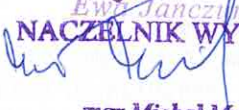

Dla zrealizowania planowanych inwestycji i uniknięcia negatywnych przepływów pieniężnych Spółka zakłada możliwość uzyskania pożyczek z WFOŚiGW, NFOŚ, a także kredytów z banków komercyjnych. W chwili obecnej Spółka przewiduje, że na potrzeby planowanych działań modernizacyjnych będzie musiała uzyskać finansowanie zewnętrzne, inne niż kredyt w rachunku bieżącym, na poziomie 200 - 450 tysięcy złotych rocznie. Dzięki temu poziom kredytów lub innego rodzaju środków zewnętrznych nie przekroczy 85% wartości inwestycji.

Pożyczki i /lub kredyty zaciągnięte w celu realizacji zadań umieszczonych w planie będą spłacane przez przedsiębiorstwo.

Koszty inwestycji i ich finansowania obciążające koszty świadczenia usług wodociągowych i kanalizacyjnych uwzględniane będą w niezbędnych przychodach stopniowo i rozłożone w ten sposób, że na każdy rok obowiązywania nowych taryf będą zastosowane inne ceny taryfowe uwzględniające rozłożenie inwestycji objętych planem w czasie, w tym także w czasie objętym kolejnymi wnioskami taryfowymi składanymi przez SPWiK spółka z o.o..

Należy zaznaczyć, że w/w plan może ulec zmianie w trakcie okresu obowiązywania i mogą być również rozpatrywane różne warianty finansowania. Każdorazowo w przypadku wystąpienia sytuacji konieczności dokonania korekty lub modyfikacji planu przedstawimy jego nową wersję do zatwierdzenia przez Radę Miasta.

3. PODPISY ZATWIERDZAJĄCYCH / OPINIUJĄCYCH

X	IMIĘ I NAZWISKO, PODPIS nazwa komórki/jednostki organizacyjnej	DATA	UWAGI
NACZELNIK/ KIEROWNIK komórki/jednostki organizacyjnej opracowującej projekt uchwały	<p>GEOLOG POWIATOWY</p> mgr inż. Tomasz Przedpelski	5.06.2020r.	
RADCA PRAWNY (opinia pod względem formalno- prawnym)	<p>KI-3131 RADCA PRAWNY Rafał Łydek</p>	5.06.2020	
ZASTĘPCA PREZYDENTA / PEŁNOMOCNIK PREZYDENTA resortowo odpowiedzialny za realizację wnoszonego projektu uchwały	<p>ZASTĘPCA PREZYDENTA Michał Zastrzeżyński</p>	08.06.2020	
SEKRETARZ MIASTA	<p>SEKRETARZ MIASTA mgr Grzegorz Frągański</p>	10.06. 2020	
SKARBNIK MIASTA	<p>SKARBNIK MIASTA SOSNOWCA mgr Anna Gabryś</p>		
INNE współodpowiedzialne komórki/jednostki organizacyjne opiniujące projekt uchwały	<p>Naczelnik Wydziału Inwestycji Ewa Janczyk NACZELNIK WYDZIAŁU mgr Michał Mercik</p> <p>NACZELNIK WYDZIAŁU PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO mgr inż. arch. Anna Kłoszewska-Wanik</p> <p>Naczelnik Wydziału Administracji Drogowej mgr inż. Robert Dworak</p> <p>DYREKTOR RAFAŁ ŁYDEK</p>	5.06.2020. 5-06.2020r 05.06.2020r 5.06.2020	
Opinia branżowej komisji Rady Miejskiej w Sosnowcu			

Sosnowiec, dnia 10.06.2020

PREZYDENT

 (Podpis wnioskodawcy)
 ARKADIUSZ CHECIŃSKI

KARTA UZGODNIENÍ

DO PROJEKTU UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SOSNOWCU

w sprawie: uchwalenia Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych Sosnowieckiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością na lata 2020-2024.

1. UZASADNIENIE MERYTORYCZNE PROJEKTU UCHWAŁY

Obowiązek uchwalenia przez radę gminy wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego wynika z art. 21 ust. 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity - Dz. U. z 2019, poz. 1437 z późn. zm.). Niniejszy Plan jest zgodny z kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

2. PRZEWIDYWANE SKUTKI FINANSOWE WPROWADZENIA W ŻYCIE PROJEKTU UCHWAŁY W PROPONOWANYM BRZMIENIU

Brak skutków finansowych dla budżetu Gminy Sosnowiec.
Przedsięwzięcia objęte Planem finansowane będą ze środków Sosnowieckiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. i środków zewnętrznych m.in. pożyczek i/lub kredytów, środków funduszy ochrony środowiska, środków funduszy europejskich.